

II. Plan wynikowy

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
Wstępnie o epoce Zarys epoki Sytuacja na ziemiach polskich w II połowie XIX wieku Deklaracje i manifesty programowe	3	- program polskiego pozytywizmu i jego filozoficzne inspiracje - ideały, wartości i postawy w rzeczywistości powstaniowej - etos pracy zastępujący etos walki - wartości i idee pozytywistyczne w kontekście epoki romantyzmu - związek utworu Asnyka <i>Do młodych</i> z ideami pozytywistycznymi	- wyjaśnia znaczenie i pochodzenie nazwy: pozytywizm - wymienia i definiuje podstawy światopoglądu pozytywistycznego - charakteryzuje hasła polskiego pozytywizmu - zna ramy czasowe epoki w Polsce	- zna genezę społeczno-polityczno-ekonomiczną pozytywizmu - wykrywa elementy programowe w tekstach publicystycznych i filozoficznych	H. Sienkiewicz <i>Legenda żeglarska</i>, A. Asnyk <i>Do młodych</i> - wykład - praca z tekstem - heureka	1. Wskaz aluzje historyczne i literackie w <i>Legendzie żeglarskiej</i>. Jaka jest ich funkcja? 2. Wykorzystując swoją wiedzę historyczną, porównaj sytuację polityczno-społeczną i ekonomiczną w trzech zaborach. W jaki sposób Polacy bronili się przed wynarodowieniem?* 3. Stwórz dwa hasła, które mogłyby stać się myślą przewodnią współczesnej literatury społecznie zaangażowanej. 4. Wskaz związki między filozofią zachodnią a hasłami polskiego pozytywizmu.*
Zalety krótkiej formy W imię tolerancji	3	- wymienia i charakteryzuje elementy świata przedstawionego w noweli - streszcza fabułę noweli - rozpoznaje punkt kulminacyjny fabuły - charakteryzuje bohatera - odwołuje się do ilustracji przykładowych z tekstu argumentację bohaterów noweli	- identyfikuje w tekście literackim fragmenty o charakterze publicystycznym - analizuje stosunek narratora do świata przedstawionego - rozumie pojęcia tolerancji i asymilacji - proponuje interpretację zakończenia utworu	F. Ehrenfeucht <i>O prawdziwej literaturze</i>, B. Prus <i>Kamizelka</i>, M. Konopnicka <i>Mendel Gdański</i> - praca z tekstem - heureka - rozmowa dydaktyczna	1. Przygotuj się do dyskusji na temat zadań współczesnej literatury. 2. Antysemityzm – bolesna przeszłość czy wstydliwa teraźniejszość? Rozważ problem w dowolnej formie pisemnej.	

Pozytywistyczne założenia w literaturze – <i>Nad Niemnem</i> Program na nowe czasy „Nie depczcie przeszłości ołtarzy...” – pozytywiści o powstaniu styczniowym	3	– praca jako miernik wartości człowieka w utworze – stosunek do przeszłości powstającej w <i>Nad Niemnem</i>	– formułuje wnioski na temat postaw społecznych – wyszukuje w tekście elementy charakterystyki bezpośredniej i pośredniej bohaterów – analizuje kompozycję noweli – odróżnia temat od idei – określa funkcję rekwizytu w tekście literackim – wyjaśnia pojęcie stylizacji – określa funkcję stylizacji w tekście literackim – proponuje interpretację tytułu utworu	– analiza stosunek narratora do świata przedstawionego – wykrywa stylizację biblijną i określa jej funkcję – identyfikuje elementy topiki chrześcijańskiej w utworze – dowodzi związku przesłania ideowego utworu z programem epoki	E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i>, <i>Gloria victis</i>, J. Szujski <i>Oblężeni</i> – wykład – praca z tekstem – heureka – rozmowa dydaktyczna – metoda przekładu intersemiotycznego	1. Napisz reportaż relacjonujący wizytę króla Zygmunta Augusta w siedzibie Jana i Cecylii. 2. Dokonaj analizy i interpretacji wybranego obrazu o tematyce powstanczej (np. <i>Pozegnanie powstanka A. Grottgera</i>). Zwróć uwagę na symbolikę dzieła.
Idealiści w konfrontacji z rzeczywistością – <i>Lalka</i> Bolesława Prusa Spoleczeństwo i miasto „Idealiści na tle	5	– główne wątki narracyjne utworu, ich struktura w utworze, kompozycja, rola epizodów, zakończenie otwarte – narracja w powieści, styl narracji pierwszo- i trzecioosobowej	– wymienia i charakteryzuje elementy świata przedstawionego w powieści – klasyfikuje bohaterów – charakteryzuje bohaterów i środowiska społeczne ukazane w <i>Lalce</i>	– określa funkcje mowy – porównuje różne sposoby charakteryzowania bohaterów – analizuje procesy społeczne opisane w utworze	B. Prus <i>Lalka</i>, O. Tokarczuk <i>Lalka i perła</i>, J. Kaczmarek <i>Lalka, czyli polski pozytywizm</i>, A. Świętochowski, <i>Aleksander Głowacki</i> (fragm.), <i>Lalka</i>, reż. W. Has, <i>Lalka</i>, reż. R. Ber – praca z tekstem	1. Przypomnij sobie postaci żydów ukazane w literaturze polskiej. 2. Jedną z ciekawszych postaci w powieści jest przyjaciel Wokulskiego – doktor Szuman. Jakle środowisko społeczne re-

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
społecznego rządu” Romantyczna miłość człowieka interesu Spór o <i>Lalkę</i>		- obraz społeczeństwa - różnorodność postaw w skomplikowanej rzeczywistości - złożoność kreacji bohaterów, różne sposoby charakteryzowania postaci - indywidualizacja języka postaci, język bohaterów w dialogach i monologach - typowość i indywidualizacja postaci - realizm powieści	- identyfikuje różne typy narratorów w <i>Lalce</i> i określa ich kompetencje - wykrywa w tekście przykłady mowy zależnej, niezależnej i pozornie zależnej - rozróżnia w charakterystyce Wokulskiego cechy typowe dla romantyzmu i pozytywizmu - dowodzi swoich opinii, posługując się cytatami w funkcji argumentacyjnej - porównuje opisy miast w tekście - konfrontuje modele miłości w powieści Prusa z ideałem miłości romantycznej - analizuje język postaci (socjolekty i idiolekty)	- interpretuje tytuł powieści w kontekście treści i kompozycji utworu - analizuje wpływ sytuacji społecznej i politycznej na losy bohaterów - wykrywa w tekście elementy potwierdzające kryzys światopoglądu politywistycznego - analizuje i interpretuje opisy, formuluje wnioski - wyjaśnia sceny o charakterze metaforycznym - identyfikuje konteksty kulturowe - analizuje kompozycję utworu i określa jej funkcję	- praca w grupach - heureka - metoda przekładu intersemiotycznego - burza mózgów - rozmowa dydaktyczna	prezentuje? Z jakiego źródła się wywodzi? Na czym polega nietypowość bohatera? Przyjrzyj się wygłaszanym przez niego opiniom na temat społeczeństwa i działającego wokół niego. Jaka funkcję przypisał tej postaci autor? 3. Jaki obraz społeczeństwa polskiego wyłania się z całej powieści? Uzasadnij swoją opinię, czerpiąc z odwołań do tekstu utworu. 4. Napisz charakterystykę bohatera <i>Lalki</i> innego niż Wokulski czy Izabela Łęcka. Wykorzystaj odpowiednie cytaty. 5. Porównaj obraz Warszawy ukazany w powieści z wizerunkiem miasta utrwalonym w ówczesnym malarstwie (np. w twórczości Giermskiego). 6. Porównaj jedną scenę z filmu <i>Hasa Lalka</i> z tekstem Prusa. Jaki wpływ na odbiór dzieła powieści miałoby zastosowanie filmowych środków wyrazu.

„Ku pokrzepieniu serc”. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza Sarmackiego Marsa krwawego dzieje Od watazki do bohatera Między powieścią gatunku plaszcza i szpady a epopeją narodową Głosy o <i>Potopie</i> Sztuka słowa – sztuka obrazu. Filmowa adaptacja <i>Potopu</i>	5	– tio historyczne utworu – cechy powieści historycznej – kompozycja, wątek historyczny i romansowy – kreacja bohaterów, ich system wartości – związki utworu z tradycją sarmacką – archaizacja – <i>Potop</i> w świetle krytyki pozytywistycznej i późniejszej – dzieło literackie a jego adaptacja. Język filmu	– wymienia i charakteryzuje elementy świata przedstawionego w powieści – definiuje cechy powieści historycznej – analizuje sposób ujęcia wydarzeń historycznych w powieści – analizuje źródła popularności powieści historycznej w epoce pozytywizmu – klasyfikuje bohaterów i ich charakterystykę – ustala i ocenia motywy postępowania bohaterów – odtworza świat wartości bohaterów – identyfikuje elementy światopoglądu sarmackiego w kreacji bohaterów – omawia stosunek różnych grup społecznych do ojczyzny – analizuje model patriotyzmu wpisany w kreację bohaterów – opisuje obyczajne ukazywane w utworze – rozumie ideę „krzepienia serc” – wyjaśnia pojęcie mitu kompensacyjnego – wyjaśnia istotę stylizacji	– ocenia wartość informacyjną powieści historycznej – ocenia stosunek autora do postaci historycznych na podstawie tekstu – identyfikuje w powieści elementy mesjanistyczne – analizuje kształt scen batalistycznych – wykrywa w tekście elementy mitu sarmackiego – wskazuje elementy różnych gatunków literackich w tekście – określa typy archaizmów – analizuje język wybranej postaci – porównuje powieściową i filmową kreację bohatera – stosuje podstawowe pojęcia z języka filmu – ocenia adaptację filmową powieści	H. Sienkiewicz <i>Potop</i>, W. Gombrowicz <i>Sienkiewicz</i>, <i>Potop</i>, reż. J. Hoffmann karty pracy – praca z tekstem – praca w grupach – heureka – metoda przekładu intersemiotycznego – burza mózgów – analiza SWOT	7. Sporządź przypisy odsyłające poszczególne wersy tekstu Jacka Kaczmarskiego do fragmentów powieści. 1. Odtwórz na podstawie <i>Potopu</i> realia życia siedemnastowiecznej szlachty polskiej. 2. Przedstaw zasady etosu, którym kierują się Kmicic, Wołodyjowski i Skrzetuscy. Jakie wartości wyznają? Zhierarchizuj je. 3. Konstrukcja fabuły powieści opiera się na analogii wojennych losów Andrzeja Kmicica i losów narodu polskiego. Postawa bohatera zmienia się podobnie jak postawa społeczeństwa. W obu przypadkach można zauważyć punkty zwrotne. Czemu służy takie ukształtowanie materii powieściowej? 4. Skonfrontuj sady Gombrowicza na temat <i>Potopu</i> z opiniami innych autorów i przedstaw własny sąd, zarówno na temat powieści Sienkiewicza, jak i wyopowiedzi dwudziestowiecznego pisarza. 5. Przygotuj się do dyskusji na temat walorów artystycznych analizowanego filmu.

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
Styl i stylizacja Mówić stosownie Indywidualizacja i stylizacja języka Styl epoki pozytywizmu	3	– pojęcia stylu i stylizacji – kryteria poprawności stylistycznej – harmonia stylistyczna – idiolekt, indywidualizacja języka w literaturze – stylizacja biblijna, archaiczna, gwarowa – cechy stylu pozytywistycznego	– zna i stosuje pojęcia stylu i stylizacji – ustala przynależność stylistyczną wyrazów – rozpoznaje błędy stylistyczne – koryguje błędy	– określa czynniki wpływające na kształt stylistyczny tekstu – charakteryzuje cechy stylu autora i epoki	A. Markowski <i>Słówka zle wkomponowane, Modnie, ale bez klasy</i> (fragm.), W. Kot <i>Literatura na godzinę</i>, B. Prus <i>Lalka</i> (fragm.), <i>Placówka</i> (fragm.), H. Sienkiewicz <i>Potop</i> (fragm.), <i>Szkie węglem</i> (fragm.), J. Bachórz <i>Styl Prusa</i>, E. Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i> (fragm.), <i>Gloria victis</i> (fragm.) – praca z tekstem – praca w grupach	6. Napisz recenzję filmu Jerzego Hoffmana, skulpiając się na problemach, które niesie ze sobą adaptacja dzieła literackiego. 1. Przeczytaj tekst Andrzeja Markowskiego i uczyn go punktem wyjścia do dyskusji na temat zasadności zachowywania stosowności stylistycznej. Przygotuj rzeczowe argumenty. 2. Wyszukaj w prasie przykłady usterek stylistycznych. Na czym polegają? Jakimi kwalifikatorami można by określić „zle wkomponowane” słowa. 3. Na podstawie materiałów zgromadzonych w rozdziale i własnych obserwacji scharakteryzuj styl epoki pozytywizmu*
Frazeologia Innowacja czy błąd?	1	– istota związku frazeologicznego – poprawność stosowania stałych związków frazeologicznych	– ustala łączliwość wyrazów – podaje znaczenie frazeologizmu – rozpoznaje błędy frazeologiczne – koryguje błędy frazeologiczne	– rozpoznaje innowacje frazeologiczne – odróżnia innowacje uzasadnione od błędów frazeologicznych	H. Sienkiewicz <i>Potop</i> (fragm.), W. Kopaliński <i>Wyrywał się jak Filip z kopci</i> (fragm.), S. Bąba <i>Innowacja a błąd frazeologiczny</i> (fragm.), S. Baran <i>czak Co jest grane</i> – praca z tekstem – praca w grupach	1. Przypomnij sobie wiadomości o typach i łączności związków frazeologicznych. 2. Poszukaj w prasie sformułowań, które można uznać za innowacje frazeologiczną i sformułowań będących błędami. Uzasadnij klasyfikację.

Wizja natury ludzkiej w Zbrodni / karze Fiodora Dostojewskiego Petersburg – Wencja Północny? Obraz miasta w <i>Zbrodni / karze</i> W chaosie idei – prosty rachunek Raskolnikowa Psychologiczny portret bohatera Wiara i rozum – Sonia i Raskolnikow	5	– cechy powieści psychologicznej – dyskusja filozoficzna w utworze – etyczna problematyka uniwersalne w utworze – kreacja bohaterów	– wymienia cechy powieści psychologicznej – charakteryzuje podstawowe elementy świata przedstawionego w powieści – rozpoznaje wątki – klasyfikuje bohaterów – konstruuje charakterystykę bohatera, wykorzystując różne elementy kreacji postaci – dokonuje charakterystyki porównawczej – dostrzega zagrożenia wynikające z chaosu idei	– ocenia skutki wyborów bohatera – ustala świat wartości bohaterów literackich – rozpoznaje inspiracje filozoficzne w powieści – zna zjawisko polifoniczności powieści	F. Dostojewski <i>Zbrodnia / kara</i>; L. Szesławski <i>Dostojewski / Nietzsche</i> (fragm.); A. Kamińska <i>Śmiech</i>; karty pracy – praca z tekstem – heureka – burza mózgów – rozmowa dydaktyczna	1. Swidrigajłow mówi o krzywotwórcy się rozmarłym w Petersburgu. Jakie idee i wartości rozważają bohaterowie przywołanych fragmentów utworu? Czego szukają, czym się kierują? Jak charakteryzują ich wyznawane przez nich poglądy? Odwołaj się również do całej powieści. 2. Jakie cechy postawy i zachowania Raskolnikowa przypominają bohatera romantycznego, a jakie pozytywistycznego? 3. Narrator w Epilogu nazywa przemianę Raskolnikowa z mordercy z mordercą. Jak, według ciebie, widzi Dostojewski rolę wiary i wynikających z niej wartości chrześcijańskich w życiu człowieka?
Wstępnie o epoce Zarys epoki Modernistyczny przełom Artysta kontra Filister	3	– zjawiska zachodzące na przełomie XIX i XX wieku i ich wyraz w filozofii epoki – kryzys filozofii pozytywistycznej – filozofia Schopenhauera i Nietzschego – nowe tematy i postawy w literaturze (dekadentyzm, nietzscheanizm)	– charakteryzuje postawę dekadentką i ustala jej źródła – charakteryzuje podmiot liryczny – określa temat, idee wiersza – analizuje wersyfikację – rozpoznaje środki stylistyczne w wierszach – proponuje interpretację metafor	– rozpoznaje w tekście wyznaczniki postawy dekadentkiej – analizuje sytuację liryczną – określa funkcję środków stylistycznych – charakteryzuje stosunek podmiotu lirycznego do wartości – charakteryzuje i porównuje postawy artystów	A. Rimbaud <i>Starek pijany</i>; F. Nietzsche <i>Tako rzecze Zaratustra</i> (fragm.); A. Schopenhauer <i>Afonyzmy o mądrości życia</i>; S. Przybyszewski <i>Comiteor</i> (fragm.); T. Żelenski-Boy, <i>„Dzieci szatana”</i> (fragm.); C. Baudelaire <i>Artysta kontra Filister</i>; R. Wojciech <i>Prośba</i>; T. Różewicz	1. Przypomnij sobie utwory, w których pojawia się motyw podróży. Jaką pełni w nich funkcję, a jaką w wierszu Arthura Rimbauda? 2. Co mówią autotematyczne wypowiedzi o czasach i kulturze przełomu XIX i XX wieku, a co o przełomie XX i XXI wieku? Swoim sprostowaniem

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
Dekadentyzm i antydekadentyzm Modernistyczna <i>femme fatale</i>		- koncepcja artysty i literatury, kult sztuki - zmiany obyczajowe, cyganeria artystyczna - erotyzm w liryce	- rozumie hasło „sztuka dla sztuki” - wyjaśnia podstawowe założenia filozofii Schopenhauera i Nietzschego	w utworach modernistycznych i współczesnych - wyjaśnia relacje między artystą a odbiorcą w Młodej Polsce - wykrywa inspiracje filozoficzne w liryce młodopolskiej - wykorzystuje kontekst filozoficzny do interpretacji utworu - porównuje teksty filozoficzne i literackie - dokonuje analizy porównawczej utworów współczesnych i młodopolskich	<i>Kto jest poeta?</i>, W. Szymanowska <i>Wieczór autorski</i>, S. Grochowiak <i>Kanon</i>, P. Verliane <i>Mleemoc</i>, K. Przerwa-Tetmajer, <i>Koniec wieku XIX</i>, <i>Nie wierzę w nic...</i>, <i>Lubię, kiedy kobieta</i>, <i>Ja, kiedy usta</i>, S. Korab-Brzozowski <i>O, przyjdź!</i>, L. Staff <i>Kowal</i>, J. Kasprzowicz <i>Saolome</i> - wykład - praca z tekstem - praca w grupach - heureka - burza mózgów - rozmowa dydaktyczna	zeniom nadaj formę pi-semna. 3. Odwołując się do do-znanych wierszy, napisz tekst, w którym podej-miesz polemikę z pokole-niem dekadentów. 4. Wybierz dowolny współczesny wiersz miło-sny. Dokonując jego anali-zy i interpretacji, odpo-wiedz na pytanie, jak współcześni poeci ukazują miłość.
Kierunki i style Impresjonizm - uchwycić uio-tne... ... i wyrazić nie-wyraźalne – sym-bolizm	2	- impresjonizm, symbo-lizm w malarstwie i litera-turze - synteza sztuki w literatu-rze - psychizacja natury, na-strojowość	- wyjaśnia znaczenie im-presjonizmu i symbolizmu - rozpoznaje teksty o charakterze impresjoni- stycznym i symbolicznym - wskazuje podstawowe elementy techniki impre-sjonistycznego obrazowa-nia w liryce - określa nastroj wiersza - wskazuje symbole - charakteryzuje podmiot liryczny - określa temat i ideę utworu - charakteryzuje rytmikę wiersza	- wskazuje źródła impre-sjonizmu - określa związki impresjo-nizmu z innymi dziedzi-na-mi sztuki - określa funkcje środków stylistycznych - proponuje interpretację symboli - nazywa ujawniane przez podmiot liryczny stany emocjonalne - charakteryzuje stosunek podmiotu lirycznego do świata - dokonuje analizy po-równawczej tekstów	1. Porównaj poetyckie i malarzkie ujęcie motywu morza (Monet <i>Wzburzone morze</i>, <i>Canale Grande</i>, <i>Canale Grande</i>, Kazimierz Przerwa-Tetmajer <i>W Zatoce Neapolitańskiej</i>). Znajdź odpowiedzi-jące sobie środki wyrazu. 2. Zinterpretuj obraz Jac-ka Malczewskiego <i>Zatruta studnia IV</i>. Zwróć uwagę na symbolikę studni i źró-dła. 3. Wypracowanie domo-we. Dokonaj analizy i in-terpretacji zamieszczone-go w podręczniku frag-	

	mentu opowiadania <i>Zmierzch.</i>	- heureka - burza mózgów - rozmowa dydaktyczna - ćwiczenia w analizie i interpretacji dzieł literackich i malarskich	1. Rozważ miejsce <i>Hymnu</i> Jana Kasprzowicza w tradycji gatunku. Przywołaj na przykład hymny <i>Czego chcesz od nas, Panie Jana Kochanowskiego</i> i <i>Smutno mi, Boże Juliusza Słowackiego</i>. 2. Poszukaj malarskich wizerunków bohaterów biblijnych autorstwa artystów modernistycznych. Jaki obraz kobiety wyłania się z tych dzieł? Zapoznaj się z definicjami słownikowymi hasel: <i>femme fatale</i>, mizoginizm. 3. Przygotuj konspekt przedstawiający ewolucję twórczości Jana Kasprzowicza.	1. Kim jest Judytm? Przedstaw swoją odpowiedź na pytanie w formie rozprawki (min. 500 słów). 2. Skomentuj zdanie Stefana Żeromskiego opisu- jące Tomasza Judytyma: „Chciałbym nakreślić tego romantyka realizmu, tego chybionego pozytywistę,
	– heureka – burza mózgów – rozmowa dydaktyczna – ćwiczenia w analizie i interpretacji dzieł literackich i malarskich	E. Munch <i>Krzyk</i>, E. Kirchner <i>Krajobraz zimowy</i> <i>nocą</i>, E. Nolde <i>Morze B. J. Kasprzowicz</i> <i>Dies irae</i>, <i>Księga ubogich III</i>, <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i>, L. Staff <i>Deszcz jesienny</i>, <i>Sonet szalony</i>, <i>Przedśpiew</i> – wykład – praca z tekstem – praca w grupach – heureka – rozmowa dydaktyczna – ćwiczenia w analizie i interpretacji dzieł literackich i malarskich	– wskazuje źródła ekspresjonizmu – określa związki ekspresjonizmu z innymi dziedzinami sztuki – określa funkcje środków stylistycznych – nazywa ujawnianie przez podmiot liryczny stany emocjonalne – analizuje i określa funkcje występujących w tekście motywów biblijnych – porównuje funkcje kompozycji, wersyfikacji i środków stylistycznych w tekstach	S. Żeromski <i>Ludzie bezdomni</i>, A. Chwalba <i>Inteligencja</i>, J. Tyszczyński <i>Filozofia dramatu</i>, A. Kamińska <i>Klucz</i>, M. Białoszewski <i>Podłoga</i>, <i>bfogosław!</i> – wykład – praca z tekstem – praca w grupach – heureka
	– analizuje jego warstwę brzmieniową utworu	– definiuje pojęcie ekspresjonizmu – wskazuje podstawowe środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla tego kierunku – rozpoznaje w tekście elementy ekspresjonizmu – charakteryzuje podmiot liryczny – określa temat i idee utworu – wskazuje w tekście nawiązania biblijne – wskazuje inspiracje filozoficzne w liryce – identyfikuje elementy postawy franciszkańskiej w utworze – porównuje postawy manifestowane w różnych tekstach	– wskazuje elementy kluczowe w biografii bohatera – wykrywa w powieści elementy różnych estetyk młodopolskich – proponuje interpretację symboli – wskazuje cechy stylu pisarza	– charakteryzuje podstawowe elementy świata przedstawionego w powieści – interpretuje tytuł utworu – streszcza losy bohaterów – ustala świat wartości bohaterów literackich – definiuje pojęcie inteligenta
Od bundu do afirmacji Wykryźcież rozpaczą i przerażenie W zgodzie ze sobą i ze światem	3	– katastrofizm, ekspresjonizm, klasycyzm, francyzkanizm w literaturze – malarskie inspiracje ekspresjonizmu	– katastrofizm, ekspresjonizm, klasycyzm, francyzkanizm w literaturze – malarskie inspiracje ekspresjonizmu	– obraz życia środowisk społecznych w utworze, naturalistyczna technika opisu – psychologiczny i socjologiczny portret bohaterów – cechy powieści młodopolskiej – luźna kompozycja, funkcja epizodów, typy narracji
Bohater na trudne czasy. Ludzie bezdomni Stefana Żeromskiego Symbolizm powieści Stefana Żeromskiego Rodowód bohatera	5	– obraz życia środowisk społecznych w utworze, naturalistyczna technika opisu – psychologiczny i socjologiczny portret bohaterów – cechy powieści młodopolskiej – luźna kompozycja, funkcja epizodów, typy narracji	– obraz życia środowisk społecznych w utworze, naturalistyczna technika opisu – psychologiczny i socjologiczny portret bohaterów – cechy powieści młodopolskiej – luźna kompozycja, funkcja epizodów, typy narracji	– charakterystyczne elementy kulturowe w biografii bohatera – wykrywa w powieści elementy różnych estetyk młodopolskich – proponuje interpretację symboli – wskazuje cechy stylu pisarza

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
Etos inteligenta Trudne wybory Różne odcienie bezdomności		– impresjonizm i symbolizm w utworze	– charakteryzuje i ocenia typ bohatera społecznika – używa cytatów w funkcji argumentacyjnej – identyfikuje różne typy narratorów – interpretuje sceny o charakterze symbolicznym – rozpoznaje elementy naturalizmu i impresjonizmu w tekście epickim – określa funkcje stylizacji w tekście literackim – wymienia cechy powieści młodopolskiej	– rozpoznaje różne konwencje literackie w tekście – dowodzi synkretyczności dzieła – wykrywa aluzje literackie i historyczne w tekście – porównuje tekst dramatu z adaptacją filmową – wyjaśnia sens zmian wprowadzonych przez adaptatora – rozpoznał <i>Wesela</i> jako źródło inspiracji we współczesnych tekstach kultury	– rozmowa dydaktyczna – burza mózgów – ćwiczenia w analizie i interpretacji dzieła literackiego – metoda sześciu myślowych kapeluszy de Bono	tego Hamleta dzisiejszego, jakim sam jestem i jakich widzę wokół siebie wielu....
Dramat nowoczesny. <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego Wielka Reforma w teatrze europejskim „Teatr mój widzę ogromny...”. Stanisław Wyspiański – człowiek teatru Wesela w Bronowicach „Sami swoi, polska szopa”	6	– Wielka Reforma Teatralna – geneza <i>Wesela</i> – obraz społeczeństwa na tle problemów społeczno-politycznych i historycznych – symbolizm dramatu – cechy dramatu młodopolskiego – literackie sposoby kreowania plastyczności i muzyczności dramatu – przestżeń symboliczna i realistyczna w filmie, filmowe środki wyrazu adaptacja <i>Wesela</i>	– zna genezę <i>Wesela</i> i prototypy bohaterów – określa funkcję elementów scenografii – rozróżnia sceny realistyczne i symboliczne – określa funkcję elementów malarskich i muzycznych w tekście – ustala temat przewodni wskazanych dialogów – charakteryzuje postać na podstawie jej wypowiedzi – analizuje relacje między przedstawicielami różnych grup społecznych – wyjaśnia istotę chłopomanii – wskazuje i interpretuje podstawowe symbole	S. Wyspiański <i>Wesela</i>, T. Żeleński-Boy <i>Plotka o Weselu</i> (fragm.), J. Malczewski <i>Melancholia</i>, Błędne koło, J. Tischner, <i>Chochol sarmackiej melancholii</i> (fragm.), A. Burza <i>Wernyhora</i>, A. Wajda <i>Wesela</i> – praca z tekstem – praca w grupach – heureka – dyskusja – inscenizacja – rozmowa dydaktyczna – burza mózgów – ćwiczenia w analizie i interpretacji dzieła literackiego	1. Przygotuj inscenizację wskazanej sceny dramatu. 2. Jakie opinie wygłasza karcmarz – Żyd w akcie pierwszym? Znajdź uzasadnienie ich trafności w dalszej części dramatu. 3. „Ale Świętości nie szarzać, bo trza, aby święte były” mówi Stańczyk w <i>Weselu</i>. Przygotuj się do dyskusji o potrzebie kulturowania wartości narodowych. 4. Porównaj nastroj i wymowę ostatniej sceny <i>Wesela</i> i obrazów Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> i <i>Błędne koło</i>.	

„Bałamuctwa w wielkim stylu” „Co się komu w duszy gra” „Miałeś, chramie, złoty róg” Wesele na ekranie			– określa funkcję osób dramatu – wskazuje elementy stylizacji gwarowej w tekście literackim, określa jej funkcje	– praca indywidualna – gorące krzesło	5. Zastanów się, dlaczego na początku lat siedemdziesiątych Wajda sięgnął po tekst młodopolskiego pisarza. 6. Obejrzyj film Andrzej Wajdy <i>Człowiek z żelaza</i> . Porównaj postacie dziennikarzy w <i>Weselu</i> Wysockiego i filmie Wajdy.
Sposoby bogactwa polszczyzny Budowanie wyrazów Neosemantyzm i zapożyczenia ubożenie czy bogacenie polszczyzny?	2	– słowotwórcza budowa wyrazów – funkcja zapożyczeń w języku – neosemantyzm	– zna podstawowe pojęcia z zakresu słowotwórstwa – rozpoznaje modele słowotwórcze – rozpoznaje neosemantyzm – wyjaśnia znaczenia wyrazów – zna podstawowe sposoby wzbogacania słownictwa – wyjaśnia pojęcie zapożyczenia – posługuje się słownikiem wyrazów obcych i słownikiem języka polskiego – wskazuje polskie odpowiedniki wyrazów zapożyczonych – wyjaśnia znaczenie zapożyczeń	B. Chaciński <i>Wczesany słownik najmłodszej polszczyzny</i> (fragm.), W. Kot <i>Czystka etniczna</i> – heureka – praca z podręcznikiem – rozmowa dydaktyczna – interpretacja głosowa – dyskusja	1. Przygotuj się do dyskusji nad zasadnością funkcjonowania w języku polskim zapożyczeń. 2. Poszukaj we współczesnej polszczyźnie (np. w gwarze uczniowskiej) przykładów neosemantyzmów.
Człowiek wobec rytmu natury. Chłopi/Władysław Reymont Obraz społeczności chłopskiej	4	– życie społeczności wiejskiej na tle natury – liturgiczny i przyrodniczy kalendarz regulujący życie chłopów – mitologizacja egzystencji chłopskiej	– dowodzi obecności de-terminizmu biologicznego, społecznego i ekonomicznego w losach bohaterów – charakteryzuje różne wcielenia narratora	W. Reymont <i>Chłopi</i> , B. Prus <i>Placówka</i> , F. Mirowski <i>Tysiąc sześćset dwudziesty trzeci sonet o Giewoncie</i> – praca z tekstem	1. Opisz rodzinę Borynow, przedstaw relacje między jej członkami, porównaj z obrazem rodziny Paczesiów. Jakie znaczenie ma dla chłopów rodzina?

Problematyka, tematyka	Liczba godzin	Treści nauczania	Osiągnięcia uczniów		Środki dydaktyczne, metody i formy nauczania	Badanie osiągnięć ucznia
			Poziom podstawowy (PP) Uczeń:	Poziom rozszerzony (PR) Uczeń:		
Rytm życia, rytm natury Świat chińskich wartości – między naturą a kulturą Realizm i mitologizacja Styl epoki modernizmu		– realistyczna, naturalistyczna i symboliczna konwencja opisu, elementy impresjonizmu w utworze – kreacja bohaterów – hierarchia wartości mieszkańców wsi – dialektyzacja – cechy powieści mitologicznej, cechy epopei w utworze – różne typy narracji w utworze	– charakteryzuje i ocenia bohaterów – wyjaśnia motywy postępowania bohaterów – dostrzega i nazywa różne konwencje artystyczne w tekście – analizuje stylizację w tekście, określa jej funkcję – wykrywa wpływ różnych porządków na życie bohaterów	– dowodzi epopeizacji <i>Chłopów</i> – dowodzi mitologizacji świata przedstawionego – rozpoznaje i interpretuje sceny o charakterze symbolicznym	– praca w grupach – heureka – rozmowa dydaktyczna – ćwiczenia w analizie interpretacji dzieł literackich i malarskich	2. Porównaj opis siewcy we fragmencie powieści ze sposobem ukazania go na obrazie Leona Wyczółkowskiego. 3. Wykorzystaj tekst Stefana Licharskiego jako punkt wyjścia do rozważań na temat kreacji świata przedstawionego w <i>Chłopach</i> . 4. Opisz cechy stylu miodopolskiej prozy i liryki.
Czas żeglugi, czas próby – Lord Jim Josepha Conrada „Był jednym z nas” „Tak trzeba” Refleksje nad ludzką naturą	4	– psychika człowieka w sytuacji próby – etyczna problematyka utworu, etyka conradowska – specyfika kreacji świata przedstawionego w powieści Conrada – uniwersalizm przesłania	– charakteryzuje elementy świata przedstawionego – określa czas narracji i czas fabularny – charakteryzuje kompozycję utworu – określa różne punkty widzenia w strukturze narracji – wyjaśnia motywy postępowania bohaterów – wykrywa wartości ważne dla bohaterów – ocenia postawy bohaterów – ustala zasady etyki conradowskiej – wskazuje cechy powieści psychologicznej – definiuje cechy literatury marynistycznej	– ustala cechy bohatera conradowskiego – ustala relacje między narratorem a światem przedstawionym – charakteryzuje kreację narratora – określa funkcję inwersji czasowej i retrospekcji – ocenia conradowski model etyki – porównuje kreacje bohaterów <i>Lorda Jima</i> i <i>Jądra ciemności</i> – porównuje sposób ukazania psychiki człowieka w powieści Conrada i w innych powieściach psychologicznych – wykorzystuje powieść Conrada jako kontekst przy analizie tekstów współczesnych	J. Conrad <i>Lord Jim</i> , J. J. Szczepański <i>W służbie Wielkiego Armatora</i> – praca z tekstem – praca w grupach – heureka – burza mózgów	1. Wykonanie wybranych ćwiczeń z podręcznika. 2. Wypracowanie domowe.